

مبانی و اصول مدیریت

در

مراکز آموزشی و درمانی

نویسندگان:

دکتر یحیی صفری (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)

محمود فخری (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)

سرشناسه: صفری، یحیی، ۱۳۴۰-

عنوان و نام پدیدآور: مبانی و اصول مدیریت در مراکز آموزشی و درمانی / نویسندگان: یحیی صفری، محمود فخری.

مشخصات نشر: کرمانشاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمانشاه، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۳۳۲ص: مصور: جدول، نمودار.

شابک: ۴-۴-۹۴۱۱۳-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابخانه: ص. ۳۲.

موضوع: بیمارستانها-بیشها-مدیریت

موضوع: بیمارستانها-مدیریت

موضوع: مدیریت

شناسه افزوده: فخری، محمود، ۱۳۴۰-

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمانشاه.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۷م۲ص / ۷۱ RA

رده بندی دیویی: ۳۶۲ / ۱۱۰۶۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۱۴۶۳۵

انستتوت ملی کتاب و اسناد

مبانی و اصول مدیریت در مراکز آموزشی و درمانی

مؤلفین: دکتر یحیی صفری - محمود فخری

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۹۲

طراحی و چاپ: خانه چاپ و گرافیک سارینا

ISBN : 978 - 600 - 94113 - 4 - 4

شابک: ۴-۴-۹۴۱۱۳-۶۰۰-۹۷۸

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۷م۲ص / ۷۱ RA

بهاء: ۱۴۰,۰۰۰ ریال

فهرست

صفحه

عنوان

بخش اول: مبانی، اصول و نظریه های مدیریت

فصل اول: تعاریف سازمان، مدیریت و برخی اصطلاحات پرکاربرد

۳	۱-۱- تعاریف سازمان
۳	۱-۲- وجوه اشتراک سازمان ها
۶	۱-۳- تعاریف مدیریت
۶	۱-۴- وظایف مدیر
۷	۱-۵- تعریف مدیریت پرستاری
۹	۱-۶- سطوح مدیریت پرستاری
۱۰	۱-۷- ویژگی های یک مدیر اثربخش
۱۰	۱-۸- تعاریف برخی اصطلاحات پرکاربرد در مدیریت

فصل دوم: نظریه های مدیریت و سازمان

۱۹	۲-۱- نظریه مدیریت علمی
۱۹	۲-۱-۱- مکانیسم اجرای اصول مدیریت علمی
۲۰	۲-۲- نظریه مدیریت اداری

۲۰	۲-۲-۲- اصول عام و کلی در مدیریت اداری
۲۲	۳-۲-۲- فعالیت‌های چندگانه سازمانها از دیدگاه مدیریت اداری فایول
۲۳	۳-۲- نظریه مدیریت بوروکراتیک
۲۴	۱-۳-۲- مفهوم بوروکراسی
۲۴	۲-۳-۲- مشخصات مدیریت بوروکراتیک
۲۶	۴-۲- نهضت روابط انسانی (نظریه نئوکلاسیک)
۲۷	۱-۴- مطالعات هاثورن
۲۷	۵-۲- تگرش رفتاری
۲۸	۶-۲- تگرش‌های علمی مدیریت
۲۸	الف- مدیریت پیریت
۲۸	ب- مدیریت عملیات
۲۹	ج- سیستم‌های اداری مدیریت
۲۹	۷-۲- نظریه Z
۲۹	۱-۷-۲- خصوصیات سازمان‌های نوع Z
۳۰	۲-۷-۲- خصوصیات سازمان‌های نوین A (آمریکایی)
۳۰	۳-۷-۲- خصوصیات سازمان نوع J (ژاپنی)
۳۱	۸-۲- نظریه سیستم‌ها
۳۵	۱-۸-۲- وجوه تحلیلی سیستم اجتماعی

فصل سوم: کارکردها (وظایف مدیریت)

۴۱	۱-۳- برنامه ریزی
۴۱	۱-۱-۳- فرآیند برنامه‌ریزی
۴۲	۲-۱-۳- فراگرد برنامه‌ریزی
۴۴	۳-۱-۳- انواع برنامه‌ها بر اساس فعالیت

۴۴	۴-۱-۳- اهمیت برنامه‌ریزی
۴۵	۴-۱-۳- آثار و فواید برنامه‌ریزی
۴۷	۳-۲- انواع برنامه‌ریزی
۴۷	۳-۲-۱- برنامه‌ریزی بلند مدت (استراتژیک)
۴۸	۳-۲-۲- برنامه‌ریزی میان مدت (تاکتیکی)
۴۸	۳-۲-۳- برنامه‌ریزی کوتاه مدت (تکنیکی)
۴۸	۳-۳- انواع فعالیت‌های برنامه‌ای
۴۸	۳-۳-۱- مقاصد یا مأموریت‌ها
۴۹	۳-۳-۱- اهداف
۴۹	۳-۳-۳- استراتژی‌ها
۵۰	۳-۳-۴- خط‌مشی‌ها
۵۰	۳-۳-۵- روش‌ها
۵۱	۳-۳-۶- مقررات
۵۱	۳-۳-۷- برنامه‌ها
۵۲	۳-۴- سازماندهی
۵۲	۳-۴-۱- تعریف سازماندهی
۵۲	۳-۴-۲- صف و ستاد
۵۳	۳-۴-۳- رابطه اختیار، صف و ستاد
۵۳	۳-۴-۴- وظایف صف
۵۴	۳-۴-۵- وظایف ستاد
۵۴	۳-۴-۶- اختیار
۵۵	۳-۴-۷- تفویض اختیار
۵۶	۳-۴-۸- فراگرد سازماندهی
۵۹	۳-۴-۹- تقسیم کار و گروه‌بندی وظایف

- ۵۶ ۳-۴-۱۰-مبانی گروه بندی وظایف و تشکیل واحدها
- ۶۰ ۳-۴-۱۱-سازمان ماتریسی
- ۶۱ ۳-۴-۱۲-ادھو کراسی (ویژه کار موقت)
- ۶۱ ۳-۴-۱۲-۱-ساختارهای ماتریسی (خزانه ای)
- ۶۱ ۳-۴-۱۲-۲-ساختار ماتریسی
- ۶۲ ۳-۴-۱۲-۳-چه موقع باید از ساختار ماتریسی استفاده کرد؟
- ۶۲ ۳-۴-۱۲-۴-گروه عملیاتی
- ۶۳ ۲-۴-۱۲-۵-ساختار کمیته‌ای
- ۶۳ ۳-۴-۱۳-حیطه نظارت
- ۶۴ ۳-۴-۱۳-۱-حیطه نظارت و سطوح مدیریت
- ۶۴ ۳-۴-۱۳-۲-عوامل تعیین کننده حیطه‌ی نظارت مؤثر
- ۶۵ ۳-۴-۱۴-وجه رسم و غیر رسمی سازمان‌ها
- ۶۶ ۳-۴-۱۵-تمرکز و عدم تمرکز سازمان
- ۶۶ ۳-۴-۱۵-۱-چارت سازمانی متمرکز
- ۶۷ ۳-۴-۱۵-۲-چارت سازمانی غیر متمرکز
- ۶۸ ۳-۵-۵-هدایت و رهبری
- ۶۹ ۳-۵-۱-تعریف رهبری
- ۶۹ ۳-۵-۲-تفاوت بین مدیریت و رهبری
- ۷۰ ۳-۵-۲-وظایف رهبری
- ۷۰ ۳-۵-۴-رویکردهای رهبری
- ۷۰ ۱-رویکرد ویژگی های رهبر
- ۷۰ ۲-رویکرد موقعیتی در رهبری
- ۷۱ ۳-رویکرد اقتضایی فیدلر در رهبری

- ۷۲ ۴- سیستم های مدیریت لیکرت
- ۷۳ ۵- مدل زنجیره عدم رشد- رشد یافتگی
- ۷۵ ۶- شبکه مدیریت
- ۷۵ ۳- ۶- هماهنگی، جوهر مدیریت

فصل چهارم: رویکردهای مدیریت

- ۸۰ ۴-۱- رویکرد تجربی یا موردی
- ۸۱ ۴-۲- رویکرد رفتار متقابل افراد
- ۸۲ ۴-۳- رویکرد رفتار گروهی
- ۸۳ ۴-۴- رویکرد سیستم های اجتماعی- تعاونی
- ۸۴ ۴-۵- رویکرد سیستم های اجتماعی- فنی
- ۸۴ ۴-۶- رویکرد تئوری تصمیم گیری
- ۸۵ ۴-۷- رویکرد سیستمی
- ۸۸ ۴-۷-۱ مفاهیم کلیدی سیستم
- ۹۰ ۴-۷-۲ مثال از سیستم مراقبت های پرستاری
- ۹۰ ۴-۸- رویکرد ریاضی یا علم مدیریت
- ۹۱ ۴-۹- رویکرد اقتضایی
- ۹۳ ۴-۹-۱ چالش های آتی به دیدگاه اقتضایی
- ۹۵ ۴-۱۰- رویکرد نقش های مدیریتی
- ۹۷ ۴-۱۱- رویکرد عملیاتی

فصل پنجم: مدیریت منابع انسانی

- ۱۰۲ ۵-۱- هدف های مدیریت منابع انسانی
- ۱۰۳ ۵-۲- فعالیت های اصلی متخصصین مدیریت منابع انسانی

- ۱۰۳ ۵-۲-۱- طراحی سازمانی
- ۱۰۳ ۵-۲-۲- کارگزینی
- ۱۰۳ ۵-۲-۳- ارتباطات و روابط عمومی
- ۱۰۴ ۵-۲-۴- مدیریت ارزشیابی عملکرد
- ۱۰۴ ۵-۲-۵- سیستم‌های پاداش، مزایا و مراعات قوانین
- ۱۰۴ ۵-۲-۶- توسعه سازمانی کارکنان
- ۱۰۵ ۵-۳- فعالیت‌های کلیدی مدیریت منابع انسانی
- ۱۰۵ ۴-۱- نظریه انسان اجتماعی
- ۱۰۸ ۵-۵- چهار مدل‌های مدیریت
- ۱۰۹ ۵-۶- تئوری‌های مدیریت
- ۱۰۹ ۵-۷- تئوری رشد نیافتگی
- ۱۱۰ ۵-۸- تئوری انگیزش بهداشت هرزبرگ
- ۱۱۱ ۵-۹- تئوری سیستم‌های مدیریت
- ۱۱۳ ۵-۱۰- تئوری انتظار
- ۱۱۴ ۵-۱۱- تئوری برابری
- ۱۱۵ ۵-۱۲- تئوری مدیریت کیفیت فراگیر
- ۱۱۶ ۵-۱۲-۱- سیستم مدیریت کیفیت فراگیر چیست؟
- ۱۱۸ ۵-۱۲-۲- بکارگیری مفاهیم مدیریت کیفیت فراگیر
- ۱۲۴ ۵-۱۳- مدیریت تغییر و تحول
- ۱۲۵ ۵-۱۳-۱- راه‌های مقاومت زدایی در مقابل تغییر
- ۱۲۸ ۵-۱۳-۲- عاملان تغییر چه چیزی را می‌توانند تغییر دهند؟

بخش دوم: مدیریت در واحدهای بیمارستان

فصل ششم: مدارک پزشکی

- ۱۳۳ ۱-۶- مقدمه
- ۱۳۴ ۲-۶- گزارش مختصری از اهداف واحد مدارک پزشکی
- ۱۳۵ ۳-۶- کاربران مدارک پزشکی
- ۱۳۵ ۴-۶- فرآیندهای واحد مدارک پزشکی
- ۱۳۵ أ- فرآیند پذیرش بیماران سرپایی
- ۱۳۶ ب- فرآیند پذیرش و تشکیل پرونده بیماران بستری
- ۱۳۷ ت- فرآیند تشکیل پرونده بیماران سرپایی
- ۱۳۷ ث- فرآیند ترخیص بیماران
- ۱۳۹ خ- فرآیند رسیدگی به پروندهها
- ۱۴۰ ح- فرآیند تهیه و صدور کارت اندکس بیماران بستری
- ۱۴۱ د- فرآیند کد گذاری پروندهها

فصل هفتم: واحد رختشویخانه و استنیل مرکزی

- ۱۴۵ ۱-۷- مقدمه
- ۱۴۶ ۲-۷- فرآیندهای واحد رختشویخانه
- ۱۴۶ ۱-۲-۷- فرآیند نحوه جمع آوری البسه بیماران از بخشها
- ۱۴۷ ۲-۲-۷- فرآیند نحوه شستشوی البسه بیماران
- ۱۴۸ ۳-۲-۷- فرآیند نحوه شستشوی البسه عفونی
- ۱۴۸ ۴-۲-۷- فرآیند نحوه البسه بیماران به بخشها
- ۱۵۰ ۵-۲-۷- فرآیند نحوه تحویل البسه پرستل
- ۱۵۰ ۶-۲-۷- فرآیند نحوه تحویل البسه از انبار لباس

۱۵۱	۷-۲-۷-فرآیند نظافت رختشویخانه
۱۵۱	۷-۲-۸-فرآیند بازیافت مجدد البسه
۱۵۲	۷-۳- ضوابط استاندارد برای اقلام رختشویخانه
۱۵۲	۷-۳-۱- جریان کار در رختشویخانه
۱۵۲	۷-۳-۱-۱- جمع آوری رخت کثیف
۱۵۵	۷-۳-۱-۲- نظافت و شستشو
۱۵۶	۷-۳-۱-۳- آبیگری
۱۵۶	۷-۳-۱-۴- بازرسی
۱۵۶	۷-۳-۱-۵- ترریع رخت
۱۵۸	۷-۴- تغییر استاندارد بارکاری رختشویخانه
۱۵۹	۷-۵- اصول انتهاب تجهیزات رختشویخانه
۱۵۹	۷-۵-۱- دستگاه شستو آبیگر
۱۶۰	۷-۵-۲- دستگاه آبیگر (دانه ییوز)
۱۶۰	۷-۵-۳- دستگاه خشک کن رخت
۱۶۱	۷-۵-۴- اطو غلطکی
۱۶۱	۷-۵-۵- اطوی پرسی
۱۶۱	۷-۵-۶- سایر لوازم و تجهیزات حمل رخت
۱۶۲	۷-۶- خصوصیات فیزیکی رختشویخانه
۱۶۲	۷-۷- مقدمه‌ای بر واحد استریل مرکزی
۱۶۳	۷-۸- گزارش مختصری از روند کار واحد استریل
۱۶۴	۷-۹- فرآیندهای واحد استریل مرکزی
۱۶۶	۷-۱۰- خصوصیات فیزیکی استریل مرکزی
۱۶۹	۷-۱۱- انواع روش های استریل‌زاسیون وسایل

فصل هشتم: مدیریت نگهداری تجهیزات پزشکی

- ۱-۸- مقدمه ۱۷۳
- ۲-۸- شرح مختصری از روند کار واحد مهندسی پزشکی ۱۷۴
- ۳-۸- ساختار واحد مهندسی پزشکی ۱۷۷
- ۴-۸- سیستم نگهداری و تعمیرات در تجهیزات پزشکی ۱۷۹
- ۵-۸- ضرورت نیاز به شاخص‌های قابلیت اطمینان در نگهداری سیستم ۱۸۱
- ۶-۸- الزامات‌های پیاده‌سازی مدیریت کیفیت تجهیزات پزشکی ۱۸۱
- ۷-۸- پیشنهاداتی در مورد انتخاب و خرید تجهیزات پزشکی ۱۸۵
- ۸-۸- فرآیند واحد تعمیرات ۱۸۷
- ۹-۸- خطاها و علل پدیدار شدن ضعف و نارسایی در ساختمان‌ها ۱۹۰
- ۱۰-۸- طرح و ساختار فیزیکی بیمارستان ۱۹۲
- ۱۱-۸- اصول و مراحل تهیه و اجرای طرح‌های ۱۹۵

فصل نهم: اجمالی بر مدیریت بخش‌های بیمارستانی

- ۱-۹- مقدمه ۱۹۹
- ۲-۹- خصوصیات بخش‌های بستری ۱۹۹
- ۳-۹- تعیین ظرفیت بخش‌ها ۲۰۴
- ۴-۹- ویژگی‌های برخی از بخش‌های بستری ۲۰۶
- ۵-۹- فرآیندهای بخش بستری ۲۲۱
- ۶-۹- فرآیند ترخیص بیمار ۲۳۲
- ۷-۹- نمونه تجهیزات پزشکی مورد نیاز در بخش‌های بیمارستان ۲۳۵

فصل دهم: بخش مراقبت‌های ویژه

- ۲۳۹ ۱-۱۰- مقدمه
- ۲۴۰ ۲-۱۰- خصوصیات محیطی بخش مراقبت‌های ویژه
- ۲۴۳ ۳-۱۰- روش‌ها و سیاست‌های بخش مراقبت ویژه
- ۲۴۴ ۴-۱۰- خصوصیات کارکنان بخش مراقبت ویژه
- ۲۴۵ ۵-۱۰- خصوصیات تجهیزات بخش مراقبت ویژه
- ۲۴۶ ۱-۱۰- ایمنی در بخش مراقبت ویژه
- ۲۴۷ ۱-۱۰- نمونه تجهیزات پزشکی مورد نیاز در بخشهای ویژه
- ۲۴۸ ۸-۱۰- فرآیندهای بخش مراقبت‌های ویژه

فصل یازدهم: اتاق عمل

- ۲۵۵ ۱-۱۱- مقدمه
- ۲۵۷ ۲-۱۱- اهداف مدیریت در اتاق عمل
- ۲۵۸ ۳-۱۱- فعالیت و مدیریت بخش جراحی
- ۲۵۸ ۴-۱۱- منشور عملکرد بخش اعمال جراحی
- ۲۵۹ ۵-۱۱- فهرست مسائل مورد توجه به هنگام ایجاد منشور کار بخش اعمال جراحی
- ۲۶۰ ۶-۱۱- مؤثرترین روش مدیریت در برنامه‌ریزی جراحی
- ۲۶۱ ۷-۱۱- فرآیندهای واحد اتاق عمل
- ۲۶۶ ۸-۱۱- سایر موارد مدیریتی مرتبط با اتاق عمل
- ۲۶۷ ۹-۱۱- انتقال بیمار به بخش
- ۲۶۷ ۱۰-۱۱- مسائل فیزیکی در اتاق عمل جراحی
- ۲۷۷ ۱۱-۱۱- مشخصات و شرایط عمومی یک اتاق عمل
- ۲۷۹ ۱۲-۱۱- اتاق ریکاوری

- ۲۸۴ ۱۱-۱۳- استانداردهای ریکآوری
- ۲۸۶ ۱۱-۱۴- نمونه تجهیزات مورد نیاز در اتاق عمل

فصل دوازدهم: فرآیند کار در بخش اورژانس

- ۲۸۹ ۱۲-۱- مقدمه
- ۲۹۲ ۱۲-۲- گردش کار در بخش اورژانس

فصل سیزدهم: فرآیند مدیریت در بخش رادیولوژی

- ۲۹۷ ۱۳-۱- مقدمه
- ۲۹۸ ۱۳-۲- فرایندهای بخش رادیولوژی
- ۲۹۹ ۱۳-۳- فرآیند درخواست تعمیرات تجهیزاتی
- ۳۰۰ ۱۳-۴- فرآیند نحوه نظارت بر پرتوهای یون ساز
- ۳۰۰ ۱۳-۵- فرآیند ارسال گزارش رادیولوژی
- ۳۰۱ ۱۳-۶- نکات قابل توجه در بخش رادیولوژی
- ۳۰۱ ۱۳-۷- نکات ایمنی و توصیه های حفاظتی در برابر پرتو
- ۳۰۳ ۱۳-۸- فضاهای بخش رادیولوژی

فصل چهاردهم: مدیریت در بخش آزمایشگاه

- ۳۰۷ ۱۴-۱- برنامه ریزی کارکنان
- ۳۰۸ ۱۴-۲- تعیین حجم (نرم) کاری کارکنان
- ۳۰۹ ۱۴-۳- روش cap را در محاسبه کاری یاد بگیریم
- ۳۱۰ ۱۴-۴- روش مبتنی بر تعداد بیمار (بستری-سرپایی)/روز
- ۳۱۰ ۱۴-۵- بررسی کنترل کیفی در آزمایشگاه های بالینی
- ۳۱۲ ۱۴-۶- معیارهای ارزیابی در کنترل کیفی
- ۳۱۴ ۱۴-۷- روشهای آماری در کنترل کیفی

فصل پانزدهم: خلاصه‌ای از فرآیند واحد امور مالی بیمارستان

۳۱۷	۱-۱۵- مقدمه
۳۱۸	۲-۱۵- مراحل تهیه و تنظیم بودجه در بیمارستان
۳۱۸	۳-۱۵- فرآیند نحوه رسیدگی سند مالی
۳۱۹	۴-۱۵- فرآیند تنظیم سند مالی جهت خرید خدمت
۳۲۱	۵-۱۵- فرآیند پرداخت هزینه‌های انرژی
۳۲۱	۶-۱۵- فرآیند محاسبه هزینه تعمیرات و نگهداری
۳۲۳	۷-۱۵- فرآیند و نحوه تنظیم اسناد بیمه
۳۲۳	۸-۱۵- فرآیند درخواست وجه
۳۲۴	۹-۱۵- فرآیند صدور اعتبارات
۳۲۴	۱۰-۱۵- فرآیند گرفتن قرار مالی
۳۲۷	منابع

پیشگفتار

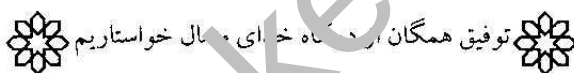
جوامع دنیای امروزی متشکل از سازمانهایی هستند که برای مردم آن جامعه به تولید کالا یا خدمات می پردازند. مطالعات علمی و تجربیات عملی اثبات نموده که بدون وجود مدیریت کارآمد و اثربخش، سازمانها قادر به برآورده کردن نیازهای جامعه نیستند. در این میان، سازمانهایی که در صدد ارائه خدمات سلامت به جامعه بر می آیند از حساسیت و اهمیت خاصی برخوردارند. لذا برای نیل به اهداف خود و تضمین سلامت نسل فعلی و آینده، به مجموعه‌ای از مدیریت اثربخش و کارآ جهت برنامه ریزی، درمانا، رهبری و کنترل، نیازمند هستند. از این نظر، مطالعه‌ی علم مدیریت برای فارغ التحصیلان رشته‌های مرتبط با خدمات بهداشتی و درمانی حائز اهمیت است. چون این افراد رجایی معقول به کار می‌شوند که یا مدیریت می‌کنند و یا مدیریت می‌شوند. در هر دو حالت، اکثراً آنها از تئوری‌های مدیریت، باعث مستحکم شدن پایه‌ی شغل خود و همچنین به‌دست‌آوردن آسایش و آرامش برای مدیران امروز و فردا عملکرد مدیریتی می‌شود. اهمیت مطالعه علم مدیریت مسلماً برای مدیران امروز و فردا جهت مسأله‌یابی و اتخاذ تصمیمات در راستای رسیدن به اهداف سازمانی مهم است. امروزه از جوامعی یاد می‌شود که از لحاظ منابع از زیرزمین برای کسب ثروت در سطح بالایی قرار دارند، اما در سایه عدم برخورداری از مدیریت اثربخش، این منابع را هدر می‌دهند و قادر به افزایش رتبه خود در تولید شاخص پیشرفت نیستند. در مقابل، جوامعی هستند که علی‌رغم عدم برخورداری از منابع زیرزمینی در سایه مدیریت صحیح، به عنوان جوامع برخوردار و پیشرفته از آنها یاد می‌شود.

مؤسسات بهداشتی - درمانی به عنوان سازمانهایی قلمداد می‌شوند که با استفاده از امکانات تشخیصی، درمانی، بهداشتی، آموزشی و پژوهشی به منظور درمان و بهبودی بیماران سرپایی و بستری به صورت شبانه روزی، تأسیس می‌گردند و هدف آن حفظ و ارتقاء سطح سلامت جسمی، روحی و اجتماعی افراد گیرنده و دهنده خدمت و کلیه آحاد جامعه است. که در اکثر کشورها بیمارستان، قسمت عمده‌ای از مراکز بهداشتی

درمانی را تشکیل می‌دهد و بیشترین سهم هزینه‌های بخش بهداشت و درمان را به خود اختصاص داده است. لذا بیمارستان‌ها باید قادر به اختصاص منابع خود به تمام نیازهای بهداشتی جامعه باشند تا به اهداف خود دست یابند. و این مهم در سایه علم و هنر مدیریت عالی، متحقق خواهد شد. در این راستا باید توجه داشت که مؤسسات درمانی به عنوان مصرف کنندگان بودجه و امکانات نیستند، بلکه امروزه صنعت مراقبت سلامت با رشد و توسعه سریع و روز افزون، توانسته است اهمیت زیادی را در مباحث اقتصادی کشور به خود اختصاص دهد. نیازهای روزافزون و نامحدود به خدمات مراقبت سلامت در جامعه از یک طرف و محدودیت منابع مالی نظام سلامت از طرف دیگر، این بصیرت را که در آینده بتوان سازمان‌های مراقبت سلامتی را یافت نمود که برنامه‌ریزی‌های خود را بدون توجه به دروندادها و منابع نظام سلامت انجام دهند، غیر ممکن می‌سازد. از این دیدگاه مؤسسات بهداشتی و درمانی خود به عنوان ایفاگران نقش تولید علم و توسعه منابع می‌شوند که نه تنها به جامعه خدمت رسانی می‌کنند بلکه قادرند در سایه این اقدامات رزرو کنند، در بقاء و رشد سازمانی خود اثرگذار باشند. یادگیری علوم و فنون مدیریتی در نظامی سازمانی امروز به عنوان ضرورتی اجتناب ناپذیر تلقی می‌شود که برای هر فرد دانش‌مोخته دانشگاهی، اجتناب ناپذیر است. شاید به همین منظور، برنامه‌ریزان درسی رشته‌های پزشکی، درس مدیریت را به سرفصل دروس این دانشجویان اضافه نموده‌اند. تجربیات چندین ساله مؤلفین در تدریس این درس و عدم وجود یک منبع مناسب به عنوان مرجع، موجب گردید تا به فکر تألیف کتابی که سرفصل این درس را پوشش دهد، بیفتند. و حاصل این تلاش، کتاب حاضر است که با سرفصل درس مدیریت رشته‌های اتاق عمل، هوشبری، رادیولوژی، پزشکی هسته‌ای، علوم آزمایشگاهی و سایر رشته‌های مرتبط با بهداشت و درمان مطابقت دارد. این کتاب مشتمل بر دو بخش است که بخش اول آن شامل مبانی، اصول و نظریه‌های مدیریت است، که مطالعه آن علاوه بر رشته‌های بهداشتی و درمانی، برای سایر رشته‌های مدیریتی و هر فرد علاقه‌مند به مدیریت، مفید است. این بخش شامل ۵

فصل با عنوان‌های: تعاریف سازمان و مدیریت، نظریه‌های سازمان و مدیریت، کارکردها (وظایف) مدیریت، رویکردهای مدیریت و رهبری، و مدیریت منابع انسانی است. بخش دوم این کتاب، مدیریت در واحدهای بیمارستانی را در بر دارد که به شکلی تخصصی به مباحث مدیریت واحدهای بهداشتی و درمانی پرداخته است. این بخش شامل ۱۰ فصل با عنوان‌های: مدارک پزشکی، واحد رختشورخانه و استریل مرکزی، مدیریت نگهداری تجهیزات پزشکی، اجمالی بر مدیریت در بخش‌های بیمارستان، بخش مراقبت‌های ویژه، اتاق عمل، فرآیند مدیریت در بخش اورژانس، مدیریت در بخش آزمایشگاه، و خلاصه‌ای از فرآیند واحد امور مالی بیمارستان می‌باشد.

مؤلفین از اساتید، صاحب‌عمران و دانشجویان رشته‌های مدیریت که این کتاب را مطالعه می‌نمایند، تقاضا دارند که نقطه نظرات خود را در خصوص اصلاح کتاب اعلام نمایند تا در چاپ‌های آینده مورد توجه قرار گیرد.

مؤلفان: د. اردفخری، دکتر یحیی صفری
اعضای هیات علمی: دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه